

ביאור בדרך אפשר

1 וַיֹּאמֶר הוֹי אֶל אַבְרָם בְּחַיְתוֹ בְּאֶרֶץ הַחֵלְדָּה, בְּאֹר כְּשָׂדִים, לְךָ-לֵךְ
 2 מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ
 3 שְׂאֵרָא לָךְ בְּחֶמֶשׁ הַדְּרָךְ, הִיא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְאַבְרָם וְאַגְדָּלָה שָׁמָּה
 4 וְהָיָה בְרָכָה. וְאַבְרָם מְבָרְכִיךָ גו' וְנִבְרַכְוּ בְּךָ כָּל מְשֻׁפְחוֹת
 5 הָאָדָמָה¹. וְיָדוּעַ הַדְּיוּקַּת הַשְּׂאֵלָה
 6 בְּזָה עַל פִּי דְיוּק בִּלְשׁוֹן הַכְּתוּב
 7 בְּדְרוּשֵׁי מֵאֲמָרֵי הַחֲסִידוֹת שֶׁל
 8 רַבּוֹתֵינוּ נְשִׂיאָנוּ אֲדַמּוּרֵי חֲב"ד
 9 (ב'תּוֹרָה אוֹר' לֵאדְמוּר הַזֶּקֶן
 10 וּב'אוֹר הַתּוֹרָה² לֵאדְמוּר
 11 הַצִּמְחָה צִדְק' וּבְדְרוּשֵׁים מֵאֲמָרֵי
 12 הַחֲסִידוֹת שְׂלֵאַחֲרֵי-זֶה³ שֶׁל
 13 רַבּוֹתֵינוּ נְשִׂיאָנוּ בְּדוֹרוֹת הַבָּאִים),
 14 דְּלִכְאוּרָה אֵינוּ מוֹכֵן (כְּפִי
 15 שְׁהִקְשׁוּ הַמְּפָרְשִׁים שְׂלִפְנֵי-
 16 זֶה⁴ שֶׁקְדַּמוּ לְרַבּוֹתֵינוּ נְשִׂיאָנוּ) מֵהוּ
 17 לְךָ-לֵךְ מֵאַרְצֶךָ גו', דְּהָיָה לוֹ
 18 לוֹמַר לְךָ מֵאַרְצֶךָ גו', וְלֹא
 19 לְךָ-לֵךְ וּמֵהוּ כוּוֹנֵת הַכְּתוּב בְּתוֹסֶפֶת
 20 "לֵךְ לך" ?
 21 גַּם יָדוּעַ⁵ בְּחוֹרֵת הַחֲסִידוֹת הַדְּיוּקַּת
 22 הַשְּׂאֵלָה בְּסִדְר הַמְּקַרָּא מֵאַרְצֶךָ
 23 וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ,
 24 דְּלִכְאוּרָה הַסֵּדֵר עַל-פִּי
 25 פְּשׁוּטוֹ הָיָה צְרִיף לְהִיּוֹת
 26 לְהִיפֵף, דְּבַתְחִלָּה יוֹצֵא הָאָדָם מִבֵּית
 27 יוֹצֵא לִכְתּוֹב מִחוּץ לְאַרְצוֹ וּמוֹלַדְתּוֹ,
 28 בְּתַחֲלִילָה יוֹצֵא הָאָדָם מִבֵּית
 29 אָבִיו, וְאַחֲרֵי-כֵן רַק לְאַחַר שִׂיעַר
 30 מִהַבֵּית, הוּא יוֹצֵא מִמּוֹלַדְתּוֹ,
 31 דְּהֵינּוּ שְׂכוּנַתוֹ (כְּפִי שִׂיעַר
 32 שְׂמוּבָה בְּמִדְרָשׁ⁶), וְאַחֲרֵי-כֵן
 33 לְאַחַר שִׂיעַר מִבֵּיתוֹ וְאַחַר כֵּן מִשְׂכּוּנָתוֹ,
 34 הוּא יוֹצֵא מֵאַרְצוֹ, דְּפִירוּשׁוֹ
 35 אֲפָרְכִי הַמְּדִינָה, הַמְּחוּז שְׂלֵף
 36 (כְּפִי שְׂמוּבָה בְּמִדְרָשׁ⁶)
 37 וְאִם כֵּן מְדוּעַ הַכְּתוּב מְדַבֵּר קוֹדֵם עַל
 38 הַיְצִיאָה "מֵאַרְצֶךָ", אַחַר כֵּן
 39 "מִמּוֹלַדְתְּךָ" וְרַק אַחַר כֵּן "מִבֵּית
 40 אָבִיךָ" כְּעוֹד שֶׁלְּכַאוּרָה הַסֵּדֵר הַהִגְיוֹנִי

ביאור בדרך אפשר

41 הוא להיפך, היינו יציאה מהבית, אחר כך מהשכונה ורק אחר כך מהארץ ?
 42 גם מהו הקשר דעננן זה של היציאה "מארצך וממולדתך ומבית
 43 אביך" למה שקתוב אחר-כך וְאַבְרָם מְבָרְכִיךָ, הקדוש-ברוך-
 44 הוא מבטיח לאברהם שמי שיברך אותו יהיה מבורך, היינו מה עניין היציאה
 45 מארצו וכו' לעניין הברכות?

**בס"ד. שבת פרשת לך-לך, ח'
 מרחשון, ה'תשמ"ה
 (הנחה בלתי מוגה)**

46 וְעוֹד דְּיוּקִים, וְכֵן שְׂאֵלוֹת נוֹסֶפֶת
 47 כְּמִבּוֹאֵר בְּדְרוּשֵׁי מֵאֲמָרֵי
 48 הַחֲסִידוֹת שֶׁל רַבּוֹתֵינוּ נְשִׂיאָנוּ
 49 עַל פְּסוּק זֶה אוֹ דְרוּשִׁים
 50 שְׂאֵמָנִם מִתְחִלִּים בְּפִסּוּק אַחַר אֲבֵל הֵם
 51 מֵאֲמָרֵי חֲסִידוֹת הַמְּבַאֲרִים פְּסוּק
 52 זֶה⁷, מֵאֲדַמּוּרֵי הַזֶּקֶן
 53 וְאֲדַמּוּרֵי הַצִּמְחָה צִדְק'
 54 וְהַנְּשִׂיאִים לְדוֹרוֹתֵיהֶם עַד
 55 לְדְרוּשֵׁי כ"ק מו"ח אֲדַמּוּרֵי
 56 נְשִׂיא דוֹרָנוּ⁸.

1 וַיֹּאמֶר הוֹי אֶל אַבְרָם לְךָ-לֵךְ מֵאַרְצֶךָ
 2 וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר
 3 אֲרָאָךְ. וְאַבְרָם וְאַגְדָּלָה שָׁמָּה וְהָיָה בְרָכָה.
 4 וְאַבְרָם מְבָרְכִיךָ גו' וְנִבְרַכְוּ בְּךָ כָּל מְשֻׁפְחוֹת
 5 הָאָדָמָה¹. וְיָדוּעַ הַדְּיוּקַּת בְּזָה בְּדְרוּשֵׁי רַבּוֹתֵינוּ
 6 נְשִׂיאָנוּ (ב'תּוֹרָה אוֹר' וּב'אוֹר הַתּוֹרָה²
 7 וּבְדְרוּשִׁים שְׂלֵאַחֲרֵי-זֶה³), דְּלִכְאוּרָה אֵינוּ מוֹכֵן
 8 (כְּפִי שְׁהִקְשׁוּ הַמְּפָרְשִׁים שְׂלִפְנֵי-זֶה⁴) מֵהוּ לְךָ-
 9 לֵךְ מֵאַרְצֶךָ גו', דְּהָיָה לוֹ לוֹמַר לְךָ מֵאַרְצֶךָ גו',
 10 וְלֹא לְךָ-לֵךְ. גַּם יָדוּעַ⁵ הַדְּיוּקַּת בְּסִדְר הַמְּקַרָּא
 11 מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ, דְּלִכְאוּרָה
 12 הַסֵּדֵר עַל-פִּי פְּשׁוּטוֹ הָיָה צְרִיף לְהִיּוֹת לְהִיפֵף,
 13 דְּבַתְחִלָּה יוֹצֵא הָאָדָם מִבֵּית אָבִיו, וְאַחֲרֵי-כֵן
 14 מִמּוֹלַדְתּוֹ, דְּהֵינּוּ שְׂכוּנַתוֹ (כְּפִי שִׂיעַר בְּמִדְרָשׁ⁶),
 15 וְאַחֲרֵי-כֵן מֵאַרְצוֹ, דְּפִירוּשׁוֹ אֲפָרְכִי שְׂלֵף
 16 (כְּפִי שִׂיעַר בְּמִדְרָשׁ⁶). גַּם מֵהוּ הַקֶּשֶׁר דְּעַנְנָן זֶה
 17 לְמָה שְׁקֵתוּב אַחֲרֵי-כֵן וְאַבְרָם מְבָרְכִיךָ. וְעוֹד
 18 דְּיוּקִים, כְּמִבּוֹאֵר בְּדְרוּשֵׁי רַבּוֹתֵינוּ נְשִׂיאָנוּ עַל
 19 פְּסוּק זֶה אוֹ דְרוּשִׁים הַמְּבַאֲרִים פְּסוּק זֶה⁷,
 20 מֵאֲדַמּוּרֵי הַזֶּקֶן וְאֲדַמּוּרֵי הַצִּמְחָה צִדְק'
 21 וְהַנְּשִׂיאִים לְדוֹרוֹתֵיהֶם עַד לְדְרוּשֵׁי כ"ק מו"ח
 22 אֲדַמּוּרֵי נְשִׂיא דוֹרָנוּ⁸.

57 וְהָיָה נְקוּדַת הַבְּאוּר בְּזָה
 58 (בְּדְרוּשֵׁים הַנִּזְכָּרִים⁹) הִיא דְּעַנְנָן
 59 הַלִּיכָה זֶה שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ (לְךָ-
 60 לֵךְ גו') יֵשׁ בּוֹ ב' עַנְיָנִים,
 61 הַלִּיכָה מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה
 62 וְהַלִּיכָה מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה
 63 שְׂבַחֲתִקְרֹבוֹת שֶׁל הָאָדָם לְאַלּוּקוֹת שֶׁהִיא
 64 הַתּוֹכֵן הַפְּנִימִי שֶׁל עֲבוֹדַת ה' יֵשׁ שְׁנֵי
 65 אֹפְנִים – עַל-יְדֵי הַתְּעוֹרוֹרוֹת מִלְּמַעְלָה
 66 שִׁישׁ לֵה הַשְּׂפָעָה עַל הָאָדָם לְמַטָּה אוֹ
 67 עַל-יְדֵי הַתְּעוֹרוֹרוֹת שֶׁל הָאָדָם מִלְּמַטָּה
 68 שְׂמַעוֹרֹת תְּגוּבָה מִלְּמַעְלָה, וְעַל-דֶּרֶךְ-
 69 זֶה לְגַבֵּי הַתּוֹכֵן הַפְּנִימִי שֶׁל הַלִּיכָה זֶה שֶׁל
 70 אַבְרָהָם אֲבִינוּ שִׁישׁ בַּה אֵת שְׁנֵי
 71 הַעֲנִינִים, גַּם הַלִּיכָה מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה
 72 וְגַם הַלִּיכָה מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה. וְכִיּוֹן
 73 שְׂעַנְנָן זֶה הוּא חֶלֶק מִהַתּוֹרָה
 74 שֶׁהִיא הוֹרָאָה נְצַחִית, מוֹכֵן שְׂב'
 75 אֹפְנֵי הַלִּיכָה אֵלָה יִשְׁנָם

23 וְהָיָה נְקוּדַת הַבְּאוּר בְּזָה (בְּדְרוּשֵׁים הַנִּזְכָּרִים⁹) הִיא דְּעַנְנָן הַלִּיכָה זֶה (לְךָ-לֵךְ
 24 גו') יֵשׁ בּוֹ ב' עַנְיָנִים, הַלִּיכָה מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה וְהַלִּיכָה מִלְּמַעְלָה
 25 לְמַטָּה. וְכִיּוֹן שְׂעַנְנָן זֶה הוּא חֶלֶק מִהַתּוֹרָה שֶׁהִיא הוֹרָאָה נְצַחִית, מוֹכֵן שְׂב'
 26 אֹפְנֵי הַלִּיכָה אֵלָה יִשְׁנָם בְּעֲבוּדַת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל. וּבְפָרֹט שְׂעַנְנָן זֶה

(1) פרשתנו יב, א.ג. (2) פרשתנו (כרך ד) העתר, א ואילך. תרפ, ב ואילך. (3) רד"ה לך תרכ"ז, תרס"ז, עדר"ת, העת"ר, תרע"ו, עטר"ת, תש"ב. ועוד. (4) מהר"ם אלשיך. פנים יפות. (5) ראה רד"ה הנ"ל תש"ב. ובכ"מ. (6) ב"ר פל"ט, ט. (7) ראה תו"א ריש פרשתנו. ובכ"מ. (8) תש"ב שם. ד"ה הנ"ל תש"ה. (9) ראה תו"א ריש פרשתנו. ד"ה לך לך תשל"ח (לקו"ש ח"כ ע' 295). וש"נ.